

ODMEV

Borzne manipulacije

DAMIJAN TOPLAK

Nekako v ozadju borznega dogajanja v prvi kotaciji Ljubljanske borze so ob koncu lanskega leta med drugimi delnicami močno pridobivale vrednost delnice nekaterih finančnih holdingov, ki zadnja leta - tudi oziroma predvsem zaradi več kot triletnega negativnega delniškega trenda na Ljubljanski borzi - ne poslujejo najbolje. Tečaji so morda drveli navzgor tudi zaradi tega, da bi si nekateri pomembni lastniki teh finančnih holdingov (omenjajo se zlasti NFD Holding, Hram Holding, Finetol, Mercato, Zvon Dva Holding) izboljšali svoje bilance.

Dvomimo, da so od decembrskih dvigov tečajev, NFD Holdinga recimo za kar 350 odstotkov, kaj prida imeli mali delničarji teh holdingov, saj so bili posli v celotnem decembru lekarniške velikosti - še največ za 150 tisoč evrov prav z NFD Holdingom. V mnogih primerih so delnice finančnih holdingov odkupovali kar pomembni večji lastniki sami ali pa tako ali drugače z njimi povezane družbe. Zanimiv je primer Finetola, kjer je družba CBH, pri kateri je zastopnik Finetolov nadzornik Janko Kastelic, zadnji lanski trgovačni dan izvedla edini posel z delnico Finetola in tečaj tej delnici z 32 evrov dvignila na 40. Ali gre za borzno manipulacijo, naj bi v prihodnjih dneh presojali predstavniki Agencije za trg vrednostnih papirjev, ki bi lahko z nekaterimi sankcijami naredili več reda na tem področju. Svoje bi z bolj delujočim in predvsem bolj likvidnim trgom morali narediti tudi predstavniki Ljubljanske borze, kjer je bilo lani z vsemi vrednostnimi papirji le za slabe pol milijarde evrov poslov ali približno toliko kot pred dvanajstimi leti, v času po aferi Dadas.

Nekatera borzna podjetja (Krka oziroma Sava) bolj ali manj uspešno rešujejo likvidnost in tečaj svoje delnice z odkupovanjem lastnih delnic. Vendar tega ni mogoče početi v nedogled, na kar kaže primer kranjske Save, ki je vmes že dodobra finančno omagała. Spet drugi borzni izdajatelji, recimo Nova KBM, razmišljajo o vzporedni kotaciji na Varšavski borzi, pri čemer pa se postavlja vprašanje, ali bo delnica druge največje slovenske banke dovolj prepoznavna na Poljskem ali pa bodo tam po njej ob poljskih investitorjih vendarle posegali tudi drugi tuji. Jasno pa je dvoje: da je stanje na Ljubljanski borzi daleč od idealnega in, drugič, da bo treba v tej smeri kaj storiti, da se bodisi ob koncu leta ali kdaj vmes (ko banke recimo komu podaljšujejo posojila, zavarovana z vrednostnimi papirji) z nekaj sto evrov ne bo več moglo bistveno spreminjati tečajev posameznih delnic.